

jich létá více než tři sta a nejméně v patnácti zemích světa tyto letouny spolehlivě slouží i k přepravě státních představitelů. V Československu tento typ sloužil u domácích aerolinek, ministerstva vnitra, Vojenského zkušebního leteckého ústavu a Státní letecké inspekce.

České vojenské letectvo dnes provozuje dva letouny Jak-40, a ačkoliv byly oba vyrobeny na konci sedmdesátých let minulého století, do stavu Armády ČR přibýly až v roce 1998. Oba totiž předtím působily u Letecké správy Federálního ministerstva vnitra a posléze u Státního leteckého útvaru, který do konce roku 1997 v ČR zajišťoval přepravu vládních činitelů. V roce 1998 byl tento útvar zrušen a v souladu se zvyklostmi většiny ostatních zemí NATO převzalo přepravu státních delegací a představitelů vojenské letectvo. Od Státního leteckého útvaru přišly dva letouny trupových čísel 1257 a 0260, které jsou dodnes součástí 241. letky na základně v Praze-Kbelích. Dva sesterské stroje Jak-40, které původně také létaly u Federálního ministerstva vnitra, dodnes používá Letecký útvar Ministerstva vnitra Slovenské republiky.

Základní technický popis

Jak-40 je malý třímotorový dolnoplošník určený pro přepravu osob na regionálních tratích. V přední trupu sedí dvojčlenná

Základní takticko-technická data:

Délka trupu	20,36 m
Výška trupu	6,50 m
Rozpětí křídel	25,00 m
Prázdná hmotnost	9 400 kg
Vzletová hmotnost	15 500 kg
Maximální rychlost	550 km/h
Dostup	8 000 m
Dolet (s PPN)	1 800 km

posádka, za ní se nachází kabina až pro 32 cestujících (standardem je 24–27 míst). Dle požadavku zákazníka může být interiér upraven pro přepravu menšího počtu osob nebo přestavěn do salonní podoby pro 8 až 18 osob. Vstup i výstup do kabiny umožňují jediné dveře na levé straně trupu a výklopné schůdky v zádi. K opuštění stroje v případě nehody slouží celkem tři nouzové východy.

Rozměrné křídlo není šípovité a je opatřeno mechanizací na odtokové straně. Trup zakončují ocasní plochy ve tvaru písmene T. Přistávací podvozek je tvořen dvěma hlavními nohama i jednou příďovou. Všechny jsou opatřeny pneumatikami umožňujícími provoz z nezpevněných ploch. Celý podvozek je plně zatažitelný do trupu, pneumatiky hlavního podvozku ale nejsou v zatažené poloze kryty dvířky. V zádi trupu se po stranách nacházejí dva motory, třetí je vestavěn do kýlové plochy. Motory AI-25 dosahují maximálního tahu 14,7 kN. Letoun je vybaven pomocným startovacím motorem, umožňujícím spouštění pohonných jednotek bez pozemních zdrojů.

Text a foto: Jakub Fojtík

Odstřelovačská puška vz. 63 Dragunov

Odstřelovači Rudé armády prošli druhou světovou válkou se standardními puškami, které byly pouze částečně upraveny pro jejich potřeby a vybaveny optickým zaměřovačem. Na začátku války se jednalo o starou pušku Mosin vz. 1891/30, kterou ale rychle vystřídala velice zdařilá samonabíjecí zbraň SVT-40. Po zkušenostech z frontových bojů, které si vyžádaly poměrně široké uplatnění odstřelovačů, bylo však zřejmé, že je potřeba vyvinout zcela novou pušku určenou výhradně odstřelovačům. Na jejím vývoji pracoval od konce padesátých let minulého století, zpočátku pod vedením Kalašnikova (ten později přihlásil do soutěže své dvě zbraně), konstruktér Jevgenij Fjodorovič Dragunov. Tento úspěšný sportovní střelec a konstruktér sportovních zbraní pocházel z poměrně slavné puškařské rodiny. Armáda specifikovala svůj požadavek již tradičně na konstrukčně jednoduchou, odolnou, nenáročnou na údržbu a přesnou zbraň, kterou by dokázal ovládat i nepříliš kvalifikovaný voják. A tak v roce 1963 byla do výzbroje Sovětské armády zavedena odstřelovačská puška vz. 63 Dragunov (SVD). Postupně se rozšířila nejen do dalších armád Varšavské smlouvy, ale i do tzv. spřátelených zemí. Kromě sovětské zbrojovky IZMAŠ se licenčně vyráběla rovněž v Polsku, Iráku a Číně. Do naší armády se dostala v sedmdesátých letech minulého století jako náhrada za odstřelovačskou pušku vz. 54.

Puška Dragunov slouží k ničení živé síly nepřítele a střelecké podpoře družstva přesnou palbou. Je velmi účinným prostředkem k vyřazení jednotlivých živých cílů – nekrytých, pohyblivých a objevujících se na větší vzdálenost. Nejúčinnější střelbu je možné vést na vzdálenost do 800 metrů. Největší mířená vzdálenost střelby s touto zbraní je s mechanickými mířidly 1 200 metrů a s optickým zaměřovačem PSO-1 ještě o sto metrů dál.

Odstřelovačská puška Dragunov ani před laikem nezatají podobu se zbraněmi legendární série AK. Konstrukčně se však od útočné pušky (samopalů Kalašnikov) liší.

Jedná se o samonabíjecí zbraň s odběrem prachových plynů z hlavně. Závěr se dvěma uzamykacími ozuby se pevně uzamyká pomocí rotace závorníku. Při výstřelu je závěr v přední poloze. Jakmile střela při pohybu v hlavní mine plynový kanálek ústící do plynového násadce, dojde k odběru části prachových plynů, které předají energii pístnici spojené s nosičem závorníku. Ten při pohybu dozadu zajistí vytažení a vyhození nábojnice. Zastaví se v okamžiku, kdy narazí na základnu vratného ústrojí, a díky působení vratné pružiny přejde do pohybu vpřed. Přitom vytáhne náboj ze zásobníku a zasune ho do nábojové komory. Plynový násadec je opatřen dvoustupňovým plynovým regulátorem se stavitelnými výfukovými otvory. Při normálních podmínkách je regulátor v poloze 1. Při znečištění se nastavuje do polohy 2. Pootočení regulátoru se provádí dnem nábojnice.

Namísto dlouhého pístu útočné pušky AK 47, spojeného s nosičem závorníku, má odstřelovačská puška píst s krátkým

zdvihem, což přispívá ke zvýšení stability zbraně při střelbě. Vyšší přesnosti střelby navíc bylo dosaženo kombinací velmi dlouhé hlavně a standardní montáží zaměřovačů dalekohledu. Na rozdíl od AK 47 se ke střelně nepoužívá krátký náboj ráže 7,62×39mm, ale okrajový náboj 7,62×54 R, jehož kořeny sahají až do konce devatenáctého století. Pro přesnou střelbu je možné zvolit speciální odstřelovací náboje ráže 7,62 mm vz. 59. Pokud tolik nezáleží na přesnosti, existuje i varianta střelby s běžnými kulometnými náboji vz. 59. Výhodou je s ohledem na výkonnost náboje a nízkou hmotnost zbraně poměrně malý zpětný ráz. Pažba i předpažbí jsou vyrobeny z vrstveného laminátového dřeva. Předpažbí je rozděleno na dvě poloviny spojené dvěma objímkami. Pro odlehčení jsou v pažbě poměrně rozměrné výřezy. Lícnicí je možné výškově nastavit. Ústí hlavně je

Hlavní takticko-technická data RG-4:

Ráže	7,62 mm
Účinný dosah s nočním zaměřovačem	300 m
Účinný dosah	800 m
Ústňová rychlost	830 m/s
Délka zbraně	1 225 mm
Délka hlavně	620 mm
Hmotnost zbraně s optickým zaměřovačem, s prázdným zásobníkem a bez bodáku	4,3 kg
Kapacita zásobníku	10 nábojů

osazeno tlumičem plamene s pěti podélnými šterbinami. Odstřelovací puška Dragunov je standardně vybavena optickým zaměřovačem PSO 1 s čtyřnásobným zvětšením. Jeho záměrný kříž je možné za zhoršených světelných podmínek přisvětlit pomocí lampičky napájené bateriovým zdrojem. Pro střelbu v noci byl původně určen ruský noční optický zaměřovač NSPU. V naší armádě se v současné době používá noční zaměřovač MEO 50 M a pro verzi Dragunov N3 noční optický zaměřovač 1PN51. Oba vyrábí Meopta Přerov. Zbraň je trochu nestandardně konstruována pro nasazení vícecílového bodáku. Ten je stejný jako v případě útočné pušky AK 47.

Text: Vladimír Marek
Foto: autor a PUB 75-00-02

Jejich terénem jsou cvičiště a jejich vůle vražedná

Nepřepálit začátek, držet stále stejné tempo a bezpečně doběhnout do cíle. To je cílem každého vytrvalostního běžce. Ve svých řadách je má i Armáda České republiky. Trénují po celý rok a sem tam si v jejích barvách „švihnou“ i pár závodů. Ale pro vítězství to nedělají, běhají hlavně pro sebe a pro radost. I když vítězit je vždy příjemné...

Vytrvalostní běh je především o silné vůli. V tomto sportovním odvětví jde totiž vždy o překonávání krizí a vítězství nad sebou samým. Když nám tělo začne blikat červenou kontrolkou STOP, mnoho z nás to vzdá. Vytrvalci se prakticky na tento okamžik první krize vyloženě těší. Znájí své tělo a ví, že doteď jelo tak na dvacet procent a teprve teď přichází ten okamžik, kdy ukáže, co umí. K tomu se však musí každý propracovat, a to jediné pravidelným tréninkem a správnou regenerací. Všichni se však shodují v jednom: každá absence je znát a začátek je vždy krutý.

Co běžec, to jiná motivace, která ho žene k pravidelnému tréninku. Ale pravidlo je vlastně jedno: běhat, a to neustále, prakticky každý den. A královská disciplína vytrvalců, maraton, vyžaduje jediné – mít natrénováno, respekt a správné rozvržení sil. S tím také stáli na startu Pražského mezinárodního maratónu spolu s ostatními devíti tisíci běžci i ti armádní, v kategorii záchranných a bezpečnostních složek.

„Tato kategorie vznikla v rámci Pražského mezinárodního maratónu a půlmaratónu už v roce 2009 a letos jsme se jí zúčastnili již počtvrté,“ říká podplukovník Miroslav Jebavý z oddělení záchranné a výsadkové služby a tělesné výchovy SRDS – OS MO, který je hlavním organizátorem za Armádu ČR. „Do závodů se zástupci resortu přihlašují dobrovolně a téměř vždy svými výkony excelují. Na bedně vítězů jsme letos ve štafetách obsadili první dvě místa s výbornými časy, ale i v jednotlivcích v půlmaratónu

a maratonu jsme uspěli medailovým umístěním v mužské i ženské kategorii.“

„Trénovat se musí, u vytrvalostních běhů to ani jinak nejde,“ svěčuje se nadrotmistr Stanislav Korvas, specialista z 6. polní nemocniční základny v Hradci Králové, člen stříbrné štafety. „Ale přiznám se, že na samém začátku byla moje nevěsta, že si ráno rád přispím. No a pak mi nezbylo nic jiného než na těch pět kiláků obout tenisky a doběhnout včas do služby. Ale zjistil jsem, že běhat je vlastně prima pocit. Kdybych ráno nevpadnul na útvar jinak než ve sportovním, všichni by se ptali, co se mnou je.“

„Na délku deseti kilometrů, což je délka trati i při štafetě, jsem zvyklý, takže to bylo v naprostý pohodě,“ doplňuje svého parťáka desátník David Cigánek ze 153. ženijního praporu Olomouc. „A hned další den jsem znovu v rámci tréninku vyběhnul na svých normálních deset kiláků.“

„Cíleně jsme se na maraton nepřipravovali, trénujeme totiž po celý rok na různé závody. Využili jsme brdské lesy u nás v Jincích a nechyběly ani výběhy kopců. Já osobně jsem se svými výkony ještě daleko za kluky, ale snažil jsem se jim hodně pomoci,“ říká desátník Petr Toušek, kapitán vítězné štafety z 13. dělostřelecké brigády Jince. „Štafetu jsem předával na sedmé pozici zhruba tři minuty za prvním běžcem.“

„Celé to zorganizoval právě Petr Toušek, přihlásil nás a bylo to. Pak už jsme v tom jeli všichni,“ doplňuje svého kapitána další tři účastníci štafety – četař Miroslav Vítek,

četař Zdeněk Černý a desátník František Zouhar. „Běžel jsem poslední úsek a posledních pět set metrů se hodně taktizovalo. Ale pak jsem do toho šlápnul a vítězství bylo naše,“ vzpomíná Zouhar. „Vrchol sezony je teprve před námi, tento závod jsme brali jako trénink. Doufám, že se neztratíme ani v dalších letošních závodech.“

Nadrotmistřina Martina Rašková, jejímž domovským útvarem jsou také Jince, startovala v půlmaratonu, kde skončila třetí, a v maratonu dokonce druhá. „Já běhám třikrát týdně deset kiláků do práce, mezitím si hodím nějaký delší běh kolem dvaceti,“ svěčuje se Martina Rašková. „Na trase jsem měla krizi kolem dvacátého pátého a třicátého kilometru, ale potom těch posledních 12 kilometrů bylo v pohodě. Pro mě ale bylo důležité, že jsem si splnila vysněný čas, a to se mi povedlo – 3 hodiny 50 minut.“

Príslušníci Armády České republiky byli jednoznačně nejúspěšnější i nejpočetnější složkou ve své kategorii a svými výkony skvěle reprezentovali. To potvrdil na slavnostním galavečeru v pražském hotelu Hilton při slavnostním vyhlášení ředitel závodu Carlo Capalbo: „Vojáci jsou skvělí sportovci, potvrzují to každým rokem a letos to stvrdili nejen vítězstvími, ale i skvělými časy. Těšíme se na ně i příští rok.“

Autor: Jana Deckerová

Vydává MO ČR
Odbor komunikace a propagace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553
973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Jan Procházka

Grafická úprava: Andrea Bělohávková

Kresby: Jiří Král

Jazyková korektura: Jiřina Švarcová

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
OKP MO – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: EUROPRINT, a. s.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 3. 7. 2012

Toto číslo vyšlo dne: 9. 7. 2012

Foto na titulní straně: Jindřich Plescher

Kontakty do redakce

Šéfredaktor

Jan Procházka
telefon: 973 215 553
mobil: 724 033 407
e-mail: jan_prochazka@klikeni.cz

Redaktoři

Martin Koller
telefon: 973 215 572
mobil: 724 071 112
e-mail: kollermartin@seznam.cz

Pavel Lang

telefon: 973 215 868
mobil: 724 002 623
e-mail: pavellang@centrum.cz

Vladimír Marek

telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Grafik

Andrea Bělohávková
telefon: 973 215 786
e-mail: andrea.belohlavkova@hotmail.cz